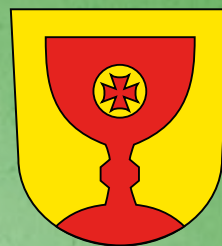

Guds lampa hade ännu inte slocknat 1 Sam 3:3

HELGEDOMENS LAMPA

Pyhäkön Lamppu extra 2023

Lutherskt församlingsliv

Mission hemma och borta

TILL EN ÖPPEN PLATS

JOEL KEROSUO, STIFTSDEKAN

Sommaren kommer och Missionsstiftets sommarfest närmar sig. Årets tema ”Han förde mig ut på rymlig plats” kommer från adertonde psaltarspsalmen (Ps 18:20). Hurdana vyer till det kristna livet öppnas för dig, genom dessa ord? Får du vara på en rymlig och öppen plats och äga nådens skatter?

Den omkringliggande världen förmedlar sina olika läror och uppfattningar om den kristna kyrkan. I medierna och på vissa diskussionsforum kan man regelbundet möta en sådan bild där den kristna kyrkan och dess liv beskrivs som något slags trång inhägnad, något som inte kallar oss till en öppen plats, utan rentav verkar för det motsatta. I den här beskrivningen avbildas Kyrkan som en plats där man bara följer inskränkta regler och där man tränger in människor i en och samma form. Som alternativ till detta erbjuds i stället befrielse och man uppmanas släppa taget om alla hämningar på livets olika delområden. Men är inte människans inkräktethet i sig själv, på det här sättet, en ganska trång inhägnad?

I verkligheten är den kristna kyrkan genuint universell, världsomfattande. Jesu frälsningsgärning samlar människor av olika slag, söndag efter söndag, och förenar män och kvinnor, språk och folkstammar, och olika socioekonomiska bakgrunder. Alla är beroende av samma nåd och de förenas av frälsningsbudskapet om Jesus. Alla lever vid detta glädjebudskap. I den här skaran, som har detta som grund, ryms många slags vandrare i olika livssituationer, och det är bra så. Kyrkan representerar inte någon viss politik eller ideologi, utan hon kallar alla, från livets

alla delområden, att ställa sig på syndabekännarens plats och att ta fasta på nådelöftet i Jesu fullbordade verk.

Det är sant att det har sitt pris att följa Frälsaren. Att leva som kristen är att söndag efter söndag vandra vid uppståndelsens gåvor, men ofta är det ingen ”söndagskörning” i den här världen. Var och en som vill rätta sitt liv efter den traditionella kristna tron och livet löper risken att tidvis framstå som något udda i den här världen.

När saker och ting ofta är bakvända i världen, ter sig den som står stadigt på en säkrare grund som något annorlunda. Samtidigt frestas både församlingsmedlemmar och pastorer att följa tidens trender och att tröttna på att gå mot strömmen. Kyrkan ska dock leva av Frälsarens ord. Därmed är kyrkan alltid på ett eller annat sätt en motkultur. Därför har det alltid på ett eller annat sätt sitt pris att följa Frälsaren, vare sig det handlar om hot om våld, ekonomiska svårigheter, problem i människorelationer, eller något annat. Ofta kan det omkringliggande samhällets tryck kännas tungt, fastän man inte kan tala om förföljelse i egentlig mening.

Av dessa orsaker kan vi vara trängda i våra liv, men Gud har kallat och kallar oss till en rymlig och öppen plats. Han kallar oss inte till ett gömställe, inte till ett trångt utrymme eller till att bli instängda bakom galler, utan till en rymlig plats, på glädjebudskapets fasta klippa, till hans rike där vi får äga syndaförlåtelsens gåva och det eviga livets hopp.

Ibland sluter sig dörrarna framför oss i den här världen, men i Guds rikes gemenskap finns det utrymme att leva, andas och att söka sin plats som skapad till Guds avbild och som lem i hans

kyrka. Hur trängda tider kyrkan än kan ha framför sig, så ber vi att evangeliets öppenhet skulle få mera rum bland oss, liksom glädjen och insikten i att vi har blivit förda till denna rymliga plats.

Ibland måste kyrkan och de kristna vandra så att säga på vetekornets väg i den här tiden. Det finns många saker som inte får någon förklaring, lidanden som blir utan svar. Men bland allt detta vandrar Jesus med oss. Jesus säger: ”Detta har jag sagt er för att ni ska ha frid i mig. I världen får ni lida, men var frimodiga: jag har övervunnit världen.” (Joh 16:33) Tillsammans med Jesus har vi ingen nöd. Han har makten att leda också dig genom det mörker där du nu lever. Genom hans lidande och uppståndelse har du fått tillträde till det eviga livet, friheten och kärleken, till gemenskap med Gud.

En gång ska alla folk böja knä inför Frälsaren. Men redan nu får vi, som en skara av syndare, söndag efter söndag göra så vid det gemensamma nattvardsbordet. Där får du, benådad, komma till Jesu bord och bli förlåten. Därifrån skickas du välsignad, för att vandra vidare på din väg. Och hurdan vetekornets väg än kan vara för dig i den här tiden, får du vandra på den tillsammans med din mästare.

HÄLSNING FRÅN MISSIONSPROVINSEN I SVERIGE

✍ BENGÅ ÅDAHL, MISSIONSBISKOP

📷 MISSIONSPROVINSEN I SVERIGE

Bengt Ådahl

Missionsprovinsen i Sverige har en gemensam historia med Missionsstiftet i Finland. Vi drivs av samma utgångspunkt och mål; att vara trogna Herren Jesus Kristus, att vara trogna Guds Ord och kyrkans bekkänelse. Där ska vi verka för att rätt vigda präster firar rätta gudstjänster, där Guds Ord förkunnas rent och klart och sakramenten förvaltas, så som Kristus befallt.

Detta låter som en självklarhet, men det är inte så. De stora gamla kyrkorna liberaliseras i rask takt. Där tål man allting, utom bekkänsetrogen kristendom. Därför blir Missionsstiftet och Missionsprovinsen nödvändiga, för kristendomens överlevnad och för att nya människor ska nås av evangeliet om Frälsaren Jesus Kristus. Både i Finland och i Sverige har vi med ”mission” i våra namn på våra stift. Det betyder att evangeliet om Frälsa-

ren ska nå ut. Det är där som frälsningen och räddningen för människor i våra länder finns.

Åren 2009–2013 hade vi en gemensam administration. Då var namnet ”Missionsprovinsen i Sverige och Finland”. 2013 blev Finland ett eget stift. Under Missionsprovinsens första år vigdes åtta präster i Sverige för tjänst i Finland.

I år firar vi 20-årsjubileum i Sverige. Den 6 september 2003 undertecknades det dokument som grundlade Missionsprovinsen. Två år senare vigdes Arne Olssons som den förste missionsbiskopen.

Tillsammans med Missionsstiftet står Missionsprovinsen i samma andliga kamp; att Jesus skall bli känd, trodd, lydd och älskad. Missionsprovinsen verkar i 17 församlingar/koinonior. 3 håller på att formas till Missionsprovins-församlingar och 7 andra betjänas av präster från Missionsprovinsen.

Jag slutar med att citera mitt valspråk som biskop. Det står i Hebreerbrevet kapitel 12 vers 2. ”Se på Jesus”. I våra egna kristna liv och i kyrkans liv måste vi hela tiden ha fokus på Herren Jesus Kristus. Vi måste höra vad han säger, se vad han gör, följa vad han pekar på. Och först och sist måste vi ta emot den nåd han vunnit åt oss. Där är vår räddning.

Missionsprovinsens vapensköld

MISSIONSSTIFTET PÅ SVENSKA

Evangelisk-lutherska missionsstiftet i Finland är en luthersk kyrka. I centrum för vårt arbete står det frälsande och livgivande budskapet om Kristus Jesus. Vi vill i allt bygga på Bibelns och den lutherska bekkännelsens grund.

Missionsstiftet har gudstjänstfirande församlingar på ca 40 orter på olika håll i Finland. Tre av Missionsstiftets församlingar firar högmässa på svenska. Dessa församlingar finns i Jakobstad, Vasa och Åbo.

Om du inte är bekant med Missionsstiftet sedan tidigare är du varmt välkommen på besök till någon av våra församlingar! Du kan också bekanta dig med Missionsstiftet på nätet, på adressen www.lhpk.fi/sv.

Evangelisk-lutherska missionsstiftet i Finland

Helgedomens Lampa extra 2023 – Innehåll

2 <i>Ledare</i>	11 <i>Att tjäna sin nästa är att tjäna Gud</i>
3 <i>Hälsning från Missionsprovinsen i Sverige</i>	12 <i>Guds ord och människors ord</i>
4 <i>International Lutheran Council – intervju med ordförande Juhana Pohjola</i>	14 <i>Missionsstiftet och missionsarbetet</i>
6 <i>Högmässan som pulsen i det kristna livet</i>	16 <i>Observationer av utomluthersket kristet liv</i>
8 <i>Präster och präster?</i>	18 <i>Vår väg till Missionsstiftet – intervju med Boris och Iris Sandberg</i>
10 <i>Att bli mött, sedd och hörd</i>	20 <i>Tröst i livets strid</i>

INTERNATIONAL LUTHERAN COUNCIL

INTERVJU MED ORDFÖRANDE JUHANA POHJOLA

OTTO GRANLUND

REDAKTIONEN

Vi tror ... på en enda, helig, allmännelig (katolsk) och apostolisk kyrka.” Så bekänner vi varje söndag då vi samlas till högmässa. Kyrkan sträcker sig kring hela jorden och förkunnar det evangelium som apostlarna en gång predikade och som kyrkan fått i uppdrag att förvalta. Eftersom evangeliet är endast ett, kan väl inte heller kyrkorna vara flera? Ja, vi tror på en enda kyrka.

Ändå är det inte så som det ser ut när vi tittar på hur kyrkan tar sig uttryck i världen. Den stridande kyrkan (ecclesia militans) är svårt skadad och splittrad. Så är det dels på grund av att onskans makter alltid vill förstöra kyrkan. Ofta inifrån, genom falsk lära. Men också på grund av mänsklig svaghet, missförstånd, kulturella skillnader och oförmåga att förstå vad bröder och systrar säger. I den triumferande kyrkan (ecclesia triumphans) i evigheten är allt sådant borta. Redan nu har vi kristna dock som kallelse att söka den enhet som till synes är förlorad. Det sker inte i mänsklig kraft, utan genom Guds sannings ord. Så-

dan makt har Guds ord, att det redan här kan bygga broar och riva onödiga skiljemurar.

Ett forum där man på Guds ords grund försöker bygga broar är International Lutheran Council (ILC, ”Internationella lutherska rådet”) där också Missionsstiftet och är med. Sedan ifjol är Missionsstiftets biskop Juhana Pohjola ordförande för ILC. Jag bad honom därför presentera ILC för oss.

FÖR BIBELN OCH BEKÄNNELSEN

Biskop Juhana berättar att ILC:s rötter går tillbaka till år 1952. Då samlades representanter för amerikanska Missourisynoden och dess systerkyrkor i den tyska staden Uelzen. Orsaken var att man redan då ansåg att det nyligen bildade Lutherska världsförbundets (LVF) medlemskyrkor inte höll sig till den lutherska bekännelsen. Resultatet var att man bildade Internationella lutherska teologiska konferensen, som år 1993 fick namnet International Lutheran Council.

Redan i början fanns alltså ett missnöje mot LVF. Men innebär det att ILC endast är ett ”konservativt alternativ” till LVF? Biskop Juhana säger att det också finns andra skillnader mellan LVF och ILC. Medan LVF är en kommunion av kyrkor som står i full kyrkogemenskap med varandra är ILC ett samarbetsorgan som inte kan fatta bindande beslut åt sina medlemskyrkors

vägnar. ILC:s medlemskyrkor har inte per automatik kyrkogemenskap med varandra, även om det är ett forum där kyrkorna har möjlighet att finna också sådan gemenskap.

Som det centrala lyfter biskop Juhana dock upp något annat:

– ILC förbinder sig reservationslöst till Bibeln och den lutherska bekännelsen. Det här kan man se på att evangeliet om Kristus är temat framom andra. Men visst tar vi också ställning för den kristna uppfattningen om äktenskapet och för livets helighet. I medlemskyrkorna vigs endast män till prästämbetet.

Biskop Juhana förklarar att man tidvis också har diskuterat med LVF, men att LVF inte velat fortsätta diskussionerna. Klyftan mellan ILC och LVF är ganska stor:

– I stället för den lutherska läran har LVF beklagansvärt ofta drivit en politisk-ideologisk agenda där samhällelig rättvisa, fred och jämlikhet är det som styr arbetet. För närvarande driver LVF helt öppet den så kallade genderideologin.

LUTHERDOMENS NULÄGE

Om man ser på den lutherska kyrkans tillstånd från ett nordiskt perspektiv så kan det se ganska dystert ut. En gång i tiden var Norden starkt präglad av den lutherska tron, men nu är det ett minne blott. Risken är dock att ett snävt nordiskt perspektiv ger en orättvist dyster bild av verkligheten. Som ordförande för ILC antar jag att biskop Juhana har en bredare bild av läget än vad de flesta har, och jag frågar honom därför hur han ser på saken.

Biskop Juhana förklarar att den lutherska kyrkans läge är ungefär det samma som hela kristenhetens. I väst går kyrkorna bakåt, vilket man kan se både på antalet medlemmar och

Biskop Juhana Pohjola

på hur folk uppfattar sin andliga identitet. På södra halvklotet är det annorlunda. Där växer kyrkorna. Det är värt att notera att många av de kyrkor som kommer med i ILC finns just i södern.

Vidare framhåller biskop Juhana att hoppet inte är förlorat för Europa heller:

– Också i Europa föds det hela tiden nytt liv bland de gamla och stora kyrkornas ruiner. Det finns små gemenskaper som tar sitt andliga arv på allvar och som gärna delar med sig av det arvet. Det för den kristna kyrkan vidare också i väst, mitt bland ett växande samhälleligt tryck.

VARFÖR BEHÖVS ILC?

Något som vi behöver komma ihåg när vi talar om relationer kyrkor emellan eller om sådana organisationer som ILC är att den kristna kyrkans centrum inte finns i stora konferenser, utan i den kristna församlingen som samlas till högmässa. Det är ju där som Kristus möter oss för att dela ut sina skatter i ordet och sakramenten; ja, för att ge sig själv till oss. En kristen församling som lever av nådemedlen och som har kyrkans kännetecken har därför allt som kyrkan behöver och är inte ”mindre kyrka”, även om den är liten.

Det kan kännas naturligt att ett antal församlingar har närmare gemenskap med varandra och att de tillsammans bildar ett stift eller kyrkosamfund. Mot den bakgrunden att kyrkans alla skatter finns i den gudstjänstfirande församlingen kan det dock kännas befogat att fråga: varför behövs då en sådan organisation som till exempel ILC?

Biskop Juhana förklarar att medlemskapet i ILC till exempel för Missionsstiftet innebär att vår kyrka erkänns som en likvärdig konfessio-

nellt luthersk kyrka vid sidan om andra konfessionellt lutherska kyrkor.

– Missionsstiftet är inte endast en andlig rörelse eller en organisation som sprider lutherdom, utan vi är en erkänd kyrka som ingår i en världsvida gemenskap med över sju miljoner medlemmar.

Biskop Juhana framhåller också att det genom ILC öppnas en möjlighet till samarbete på missionsfälten och till att både bistå med och ta emot teologisk utbildning. Dessutom har han också personlig erfarenhet av hur bröder och systrar inom ILC varit till stöd när riksdagsledamot Päivi Räsänen och han själv åtalats på grund av att de håller sig till Bibeln i sexualetiska frågor:

– I följd av rättsprocessen har det varit rörande att höra hur folk ber för oss överallt i världen. Vi är ju lemmar i en och samma Kristi kropp!

ILC kunde också beskrivas som konfessionella lutheraners ansikte utåt i förhållande till andra trosriktningar. Den som kommer ihåg samtalen mellan LVF och den romerska kyrkan, med Gemensam deklaration om rättfärdiggörelseläran som resultat, kan dock oroas över att också ILC nu för lärosamtal med den romerska kyrkan. Vad är syftet? Biskop Juhana förklarar:

– Syftet är att söka efter gemensamma beröringspunkter och att på båda hållen arbeta för att få bort missförstånd, liksom också att föra in en konfessionellt luthersk röst i den långvariga dialogen mellan romerska kyrkan och den lutherska världen. För ILC:s

medlemskyrkor i Sydamerika har det här varit angeläget eftersom de har blivit utsatta för falska anklagelser från romersk-katolskt håll. Lärosamtalen kan alltså förebygga falska motsättningar också på lokalplan.

EN GEMENSKAP DÄR VI FÅR GE OCH TA EMOT

Inom ILC finns det medlemskyrkor från olika håll i världen. Också kyrkornas historia skiljer sig från varandra och det finns lite varierande traditioner. Kyrkorna kämpar med lite olika frågor, men de har också alla sina egna styrkor. Jag frågar därför biskop Juhana vad till exempel Missionsstiftet kunde lära sig av de andra kyrkorna, och vad vi i vår tur kunde ha att ge åt dem. Biskop Juhana svarar:

– Det är alltid tilltalande att se hur man också i anspråkslösa förhållanden lever i glädje som Jesu egna i de lutherska församlingarna. Många av våra systerkyrkor lever som små minoriteter, men det gör dem inte modlösa utan kallar dem till att vara trogna i det lilla och att bekänna sin tro. Vi har däremot erfarenhet av att bygga nya församlingar och att leva som kyrka i ett läge där samhället avkristnas. Vi har också mycket teologiskt kunnande som kunde vara till nytta för andra kyrkor.

ILC:s världskonferens i Kenya 13-15.9.2022

HÖGMÄSSAN SOM PULSEN I DET KRISTNA LIVET

JIMMY SVENFELT

REDAKTIONSARKIVET

Om man träffar på en människa som råkat ut för en olycka och ligger orörlig på marken, då bör man snabbt undersöka om personen är vid liv eller inte. Ett sätt att kontrollera om en människa är vid liv är att kolla pulsen. Man känner med fingrarna vid handleden eller halsen för att känna efter pulsslaget. Pulsslaget indikerar att hjärtat slår och avslöjar om människan är vid liv eller inte. Som rubriken antyder kan den söndagliga högmässan jämföras med pulsen, där varje kyrkobesök är som ett pulsslag. Utan någon djupare reflektion hålls det som en självklarhet, att den är kristen som eftersträvar ett regelbundet gudstjänstliv. Den som inte syns till under en period vid de kristna samlingarna, ger upphov till bekymmer och oro hos andra. Man funderar och bekymrar sig hur det står till med tron hos den personen. Det regelbundna gudstjänstlivet hör ofrånkomligt samman med ett sunt kristet liv.

PULSEN VITTNAR OM KONTAKT MED LIVET

Det kristna livet är ett liv i gemenskap med Gud. Paulus skriver i Ef 1:5 ”I kärlek har han förutbestämt oss till barnskap hos honom genom Jesus Kristus”, och i Rom 8:15 ”ni har fått barnskapets Ande, och i honom ropar vi: ’Abba! Far!’”. Den, som har fått sina synder förlåtna och del av frälsningen och det eviga livet genom dopet och tron på Jesus Kristus, lever i ett barnförhållande till Gud. Det liv som vi lever på jorden får vi leva tillsammans med Honom som är vår Skapare och Frälsare. I livet med Gud får bönen en mycket central plats, bönen är vårt sätt att kommunicera med Gud. Herren har också befallt oss att be, både enskilt och som församling. Han vill höra våra böner och utifrån

sin faderliga omsorg och välvilja vill han även svara på våra böner. Bönen har betydelse för Gud men kanske ännu mer för oss. Genom att stanna upp under dagen för bön får man tala med Herren om det som ligger på ens hjärta. Man får tacka, pris och lova Herren för hans godhet och nåd, men också ”kasta alla våra bekymmer på honom” (1 Pet 5:7). Genom bönen gör människan sig medveten om att hennes liv är genomsyrat av allt det som Gud ständigt skänker henne.

DET ENSKILDA ANDAKTSLIVET

Det enskilda andaktslivet ska inte sättas mot det gemensamma andaktslivet som församlingen lever i, som att Herren föredrar det ena framom det andra. Om vi ändå i undervisningssyfte försöker att gestalta skillnaden mellan dessa två kan vi ta bilden av ett enkelt staket till hjälp. Vi kan tänka oss ett staket där det finns pålar nedslagna i marken och brädor som går vågrätt från påle till påle. Pålarna avbildar det regelbundna gudstjänstlivet varje söndag och brädorna avbildar det egna andaktslivet. Brädornas antal, och därmed staketets täthet, avgörs av de egna bönestundernas antal under dagen. För ett fungerande staket behövs både pålarna och brädorna. Överfört kan vi konstatera att det enskilda bö-

nelivet och den söndagliga gudstjänsten hör ihop. Båda behövs. Men bilden av staketet har med sig en nyttig påminnelse, nämligen att pålarna bör komma först på plats. Livet med Gud byggs upp i gemenskapen med andra kristna. Den söndagliga gudstjänsten har en annan betoning än det enskilda bönelivet. Det kristna livet lever man inte först och främst på egen hand, utan tillsammans med församlingen och det konkretiseras i den söndagliga gudstjänsten.

Den gudstjänst där Herren möter sin församling genom ord och sakrament är det stadigaste vi kan bygga vårt andliga liv omkring. Det enskilda bönelivet utmanas på många håll och kraften att ta tid för bön varierar. Ibland upplever man bönen som en enkel och självklar del av vardagen. Ibland däremot hålls bönelivet krampaktigt vid liv. Man plågas av slentrianen, att det inte känns levande, att stämningen är fel osv. Man kan uppleva att gemenskapen med Gud i bönen är något som man endast själv åstadkommer med egna krafter.

HÖGMÄSSAN

Högmässan är en mycket välkommen gåva i allt det här. Högmässan gör oss påminda om att vi inte håller

Andreas lutherska församling, Karleby

oss själva vid liv, utan det är Herren som gör det. I högmässan ljuder budskapet från Gud som klarast. Vi får höra om Guds välvilja mot oss syndare genom det lästa och förkunnade ordet och på ett ännu konkretare sätt ljuder det här budskapet också i Herrens egen måltid. Det välsignade brödet och vinet tar vi emot tillsammans med orden "Detta är vår Herres Jesu Kristi kropp och blod för dig utgiven och utgjutet". Jesus kommer till oss. Vi är inte ensamma utan han är med oss. Eftersom Herren själv är närvarande, blir högmässan en källa till det andliga och det eviga livet. Det är en källa som föder och stärker en levande tro på Herren. Att regelbundet ta del av högmässan är att regelbundet besöka den levande källan. Ta del av högmässan gör man alltså inte för att det ska vara stimulerande, utan för att det är viktigt, nödvändigt och livsuppehållande. Det är av stor vikt att barnen i församlingen också får höra det här, så att de lär sig att ha tålamod under högmässan.

LIVET ÄR JESUS

Jesus säger "Detta är hans vilja som har sänt mig: att jag inte ska förlora någon enda av alla dem som han har gett mig, utan låta dem uppstå på den

yttersta dagen. Ja, detta är min Fars vilja: att var och en som ser Sonen och tror på honom ska ha evigt liv, och jag ska låta honom uppstå på den yttersta dagen" (Joh 6:39-40). Jesus fullbordar Faderns vilja genom kyrkan och högmässan. Han kommer och ger sig själv till oss för att vi ska få liv och en gång uppstå med honom till det eviga livet. Aposteln Johannes skriver om Jesus att "i honom var liv" (Joh 1:4) och Jesus själv säger "Jag är livets bröd" (Joh 6:48). Han som är självaste Livet, honom är det vi möter i högmässan. Om högmässan kan liknas vid pulsen, är det för att man i högmässan kommer i kontakt med honom som är Livet självt.

Jag träffade en kristen som hade växt upp som lutheran och regelbundet deltagit i församlingens gudstjänstliv. Personen hade likväl i något skede lämnat den lutherska kyrkan och hittat sitt andliga hem på annat håll. Nu dök personen upp flera år senare vid några av våra gudstjänster. Förutom i nattvarden, deltog personen aktivt i hela högmässan och sjöng av hjärtat med i de liturgiska sångerna. När vi efteråt diskuterade om liturgin och högmässan, som blev kritiserad för att vara lite trög, gjorde personen likväl nya insikter. Den liturgiska gudstjänsten hade hela tiden Jesus i centrum. Inga människor uppträdde och stal uppmärksamheten från Her-

ren. Personen upplevde något som den inte hade upplevt så starkt tidigare: under högmässan skedde ett enskilt möte med Herren. Under högmässan "fick jag vila och erfara att det var bara jag och Gud som möttes" konstaterade personen. Allt det här bekräftar den tanke och förståelse vi har angående högmässan. Det är ett verkligt möte med Herren.

Om man betraktar en liturgisk gudstjänst från ett fågelperspektiv, kan man se att församlingen agerar som att Helig Gud faktiskt är mitt ibland den samlade skaran. Vördsnaden för Bibeln, att den upplyfts och att församlingen alltid reser sig när det läses ur den, avslöjar att det inte är frågan om vanlig skrift, utan just Helig Skrift. På samma sätt är det med nattvarden. Pastorn visar sin vördsnad för nattvarden bröd och vin, och behandlar dem som att de är något långt mycket mer än vanligt bröd och vin. Pastorn handlar med nattvarden som att det är det heligaste han någonsin hållit i sina händer. Om man reflekterar över frågan "var är Gud när de kristna samlas till gudstjänst", så lär oss själva högmässans innehåll att peka på Ordet och Sakramenten. Det är inte endast de kristna människorna som är närvarande, utan Herren Jesus själv är där. "Där två eller tre är samlade i mitt namn, där är jag mitt ibland dem" säger Jesus i Matt 18:20. De orden ser vi uppfyllas varje söndag inför våra ögon. Herren är där hans barn samlas. Den Helige Ande skänker oss det som vi av egen kraft varken kan ta eller ge vidare: den andliga pulsen, det vill säga gemenskapen med Herren Jesus. Han skänker oss tron på honom som förmår allt. Han skänker oss tron på honom som ger oss liv.

PRÄSTER OCH PRÄSTER?

VILLE TYPPÖ, ÖVERSÄTTNING OTTO GRANLUND

REDAKTIONSARKIVET

Många gånger har jag hört hur Missionsstiftet anklagas för att vara allt för prästcentrerat. Mot många anklagelser skulle man vilja försvara sig och säga att den som anklagar inte tycks ha riktigt allt på det klara. Men de som kommer med just den här anklagelsen – vare sig saken är klar för dem eller inte – har alldeles rätt! I Missionsstiftets församlingar lever man verkligen ett prästcentrerat liv, i flera bemärkelser.

FÖRSAMLINGEN – ETT KUNGLIGT PRÄSTERSKAP

Vid varje gudstjänst i församlingen är det fråga om en samling för det kungliga prästerskapet. Aposteln Petrus skriver: ”Men ni är ett utvalt släkte, ett kungligt prästerskap, ett heligt folk, ett Guds eget folk för att förkunnans hans härliga gärningar, han som har kallat er från mörkret till sitt underbara ljus. Ni som förr inte var ett folk är nu Guds folk, ni som inte hade fått barmhärtighet har nu fått barmhärtighet.” (1 Petr 2:9-10)

I det gammaltestamentliga prästerskapet ingick endast avkomlingar till översteprästen Aron. Endast de hade åtkomst till de heliga platserna i Guds

tempel. Det var endast deras sak att tjäna i templet, i många olika specifikt definierade uppgifter. Gamla förbundets präster vigdes till tjänst genom att deras kroppar tvättades med vatten och genom att deras kläder bestänktes med offerblod och olja. På så sätt kunde de träda inför helig Gud och förrätta sin tjänst i templet.

Alla kristna är enligt Bibeln präster i det nya förbundet. I dopet har vi inte tvättats rena endast från den smuts som finns på kroppen, utan från syndens orenhet. ”De har tvättat sina kläder och gjort dem vita i Lammets blod.” (Upp 7:14) Åt oss som inte härstammar från Aron har man gett ställningen som Guds barn, och med den Helige Ande har vi blivit helgade för tjänst inför Gud. Vi har tillåtelse att komma till Herrens hus och vi har som vår kallelse att på många olika sätt delta i tjänst inför Herren.

Vi uppmanas att låta oss ”själva som levande stenar byggas upp till ett andligt hus, ett heligt prästerskap som ska bära fram andliga offer som Gud tar emot med glädje genom Jesus Kristus.” (1 Petr 2:5) För att detta ska kunna ske kallar aposteln oss att ”längta som nyfödda barn efter den rena andliga mjölken” och att komma ”till honom, den levande stenen, förkastad av människor men utvald och dyrbar

inför Gud.” (1 Petr 2:2, 4)

När du kallas till gudstjänst, då kallas du till Herrens hus som en del av det heliga prästerskapet, till att höra Guds ord, komma till Kristus, förkunnans hans frälsningsgärningar, leva som ett benådat Guds folk och att offra andliga offer genom att tacka och prisas Gud och betjäna din nästa.

Genom att delta i gudstjänsten deltar varje församlingsmedlem i det här prästerliga tjänandet. Det är inte endast kyrkvårdarna, städarna, kantorerna, söndagsskollärarna, de som ansvarar för kyrkkaffet och ljudinspelninngen eller andra som ansvarar för någon specifik uppgift som tjänar, utan varje församlingsmedlem tjänar som präst när han öppnar sin mun i bön och trosbekännelse och förenar sin röst i psalmsången, tacksägelsen och lovprisningen. Och tjänandet som präst avslutas inte när högmässan tar slut, för då blir vi utsända att fortsätta i samma tjänst för hela världens bästa. Så här prästcentrerat är livet i våra församlingar. Om man tar bort prästerskapet, vad blir i så fall kvar? Inget alls.

KRISTUS – VÅR ÖVERSTEPRÄST

Översteprästen var ledare för det

gamla förbundets prästerskap. Han var "utsedd bland människor och insatt för människors skull, för att göra tjänst inför Gud och bära fram gåvor och offer för deras synder." (Hebr 5:1) Endast översteprästen hade tillåtelse att en gång om året gå in till det allra heligaste i templet, till försoningens plats. Hans uppgift var att bära fram syndoffrets blod inför helig Gud.

Hebréerbrevet undervisar att Kristus har kommit för att vara vår överstepräst. Han, Guds Son, föddes som människa för att kunna sköta översteprästens uppgifter. Han har gett ett fullständigt syndoffer genom att han, felfri som han är, lät sig själv bli dödad för våra synders skull. Han har sonat all synd, för han gick "in i det allra heligaste en gång för alla, inte med bockars och kalvars blod utan med sitt eget blod, och vann en evig återlösning." (Hebr 9:12) För Kristi skull förlåter Gud oss alla våra synder!

Är inte just detta det allra mest centrala budskapet i våra församlingar? Det är just en sådan överstepräst som vi alla behöver. "När vi nu har en stor överstepräst som har stigit upp genom himlarna, Jesus, Guds Son, låt oss då hålla fast vid vår bekännelse. Vi har inte en överstepräst som inte kan ha medlidande med våra svagheter, utan en som har varit frestad i allt liksom vi fast utan synd. Låt oss därför frimodigt gå fram till nådens tron för att få barmhärtighet och finna nåd till hjälp i rätt tid." (Hebr 4:14-16)

För Kristi skull har vi tillåtelse att komma inför Gud utan att frukta. Han har öppnat vägen till det allra heligaste, inte bara för sig själv, utan för hela det heliga prästerskapet. Vår del är förstås att bekänna våra synder, och det vågar vi nu göra, eftersom vår överstepräst har förberett för oss syndernas förlåtelse. Den förlåtelsen delar han ut åt oss i sin församling, vecka efter vecka,

genom det rent förkunnade evangeliet och genom de rätt förvaltade sakramenten. Så prästcentrerat är livet i våra församlingar. Om man tog bort översteprästens tjänst, vad blir i så fall kvar? Inget alls.

PASTORN – ORDETS TJÄNARE

Något som kan förvåna är att församlingens tjänare, som vi har vant oss att kalla för präst, omtalas av Gud med helt andra ord. Om pastorn an-

vänder Bibeln sådana ord som herde, evangelist, översyningsman, äldste, tjänare eller lärare, men aldrig präst eller överstepräst.

Också församlingens pastor är förstås präst tack vare att han är döpt, och i den rollen deltar han i gudstjänsten tillsammans med resten av församlingen, bekänner sina egna synder och sin tro, förenar sin röst med de andras i psalmsång och böner. Ordets förkunnelse och sakramentsutdelningen tar han dock inte hand om på grund av att han är präst, utan för att han är vigd till Ordets ämbete och ställd att med Kristi nådemedel (Guds ord, dopet, syndaavlösningen och nattvarden) betjäna det prästerskap som samlas inför Herren.

Pastorns uppgift är alltså att glömma sin egen röst och sina egna önskemål. En annan har spänt bältet om honom, en som leder honom till stäl-

len dit han inte nödvändigtvis alltid själv skulle vilja gå. Pastorn leds till att ställa sig inför församlingen och tjäna den som Kristi mun och händer, i enlighet med Herrens vilja. Det här underlättas av att han kläds i en liturgisk skrud som till största delen döljer honom inom sig. Samtidigt påminner kläderna hela prästerskapet om att pastorn inte representerar sig själv, utan det är Kristus som talar och tjänar genom nådemedlen. Sannerligen, genom pastorns trogna ämbetsutövning får det kungliga prästerskapet i ordet och sakramenten ta emot sin kung och överstepräst Kristus, med alla hans gåvor.

Pastorn är en av de gåvor som Kristus ger församlingen. (Ef 4:11) Han är "Kristi tjänare och förvaltare av Guds hemligheter" (1 Kor 4:1) för ditt och andra församlingsmedlemmars bästa för att inte en enda i Herrens tempel skulle bli utan Herrens nådefulla skatter. Där både prästerskapet och pastorn förstår sin kallelse rätt och där de troget sköter sina egna uppdrag, där behöver man inte heller tvista om makt och tävla om uppskattningen för de olika uppdragen som lemmarna i församlingskroppen har. Där regerar vår överstepräst Kristus med sitt ord och hela tjänstefolket får sin mat i rätt tid, och var och en blir betjänad av en annan.

Så prästcentrerat är livet i våra församlingar. Om herden togs bort från församlingen skulle hela det heliga prästerskapet fort samlas för att be att vår överstepräst Kristus snart skulle skänka en ny och trogen ordets tjänare åt församlingen. För om församlingen skulle lämnas helt utan hörande av Guds ord och mottagande av sakramenten, vad skulle den då ha kvar? Inget alls.

ATT BLI MÖTT, SEDD OCH HÖRD

SEBASTIAN GRÜNBAUM

Vi behöver andra kristna runt omkring oss. Även om vi materiellt skulle klara oss och inte behöva hjälp har Gud ändå tänkt att vi som kristna skall leva tillsammans med varandra och ta hand om varandra. Tommy Hellsten har definierat "att bli älskad" med orden att bli mött, sedd och hörd. Jag tror att denna definition emellanåt kan vara bra att nämna för den konkretiserar den uppgift vi har gentemot varandra på ett sätt som inte alltid blir synligt om vi bara talar om kärlek eller hjälp åt dem som lider nöd.

FÖRSAMLINGEN EN PLATS VAR MAN BLIR MÖTT, SEDD OCH HÖRD?

När jag kom till USA förra hösten var en av mina första prioriteringar att söka en församling. Saint Louis är en intressant stad för här finns åtminstone tjugo församlingar som hör till Missourisynoden. Ett av kriterierna som jag hade i tankarna var att församlingen skulle vara tillräckligt liten. Jag visste nämligen att jag själv ville bli mött, sedd och hörd, men också ha möjligheten att ge samma sak åt andra. Detta behov var troligtvis speciellt stort därför att jag befann mig i ett nytt land, med nya människor och praktiskt taget inga kontakter. Detta visade sig vara svårare än vad jag hade tänkt mig. Det som är kännetecknande för den amerikanska kulturen är något som en finländare skulle uppleva som brådska. Från amerikanernas synpunkt handlar det mera om effektivitet. Ett exempel på detta är universitetets gymnastiksal som är ungefär 500 meter från platsen där största delen av studenterna bor. När något händer i

gymnastiksalen tar de flesta studenter sin bil och kör dit för att spara några minuter tid. Denna samma kultur av effektivitet verkar ofta komma med till kyrkan. Allt skall gå snabbt. Under en normal söndagsmorgon samlas församlingen till ett bibelstudium kl. 9:15. Detta räcker en timme, efter det finns det 15 minuter tid för "small talk" där man i praktiken skall träffa alla som man vill träffa. Kl. 10:30 är det gudstjänst och sedan, kl. 11:30, går alla hem. Den största delen av församlingen har ofta redan under postludiet lämnat kyrkan.

VÄRDET AV ATT MÖTA, SE OCH HÖRA?

Jag tror det är värdefullt att stanna upp och fråga vad värdet av att mötas, se och höra är. En del av oss skulle kanske säga att detta värde är förhållandevis litet. Orsaken till detta är att vi inte får pengar genom det, vår karriär avancerar inte när vi gör det, eller vi växer inte andligen genom att göra det. Någon kanske skulle säga att möten är värdefulla eftersom vi tack vare dem mår bättre. Jag tror att båda upplevelserna kan vara sanna. Vår egen upplevelse varierar och kanske den också får variera. Vi kan inte alltid vara lika ivriga, empatiska, glada eller naturliga med alla människor. Samtidigt tänker jag att vi har en helig kallelse att möta varandra. På samma sätt som behovet av att bli sedd, hörd och mött inte är en valbar sak, är inte heller kallelsen och uppgiften att älska sin nästa valbart. Detta är väsentligt därför att som kristna är det egentligen inte vår kallelse och uppgift att evaluera vad som är värdefullt. Gud är den som bestämmer värdet på olika upp-

gifter och att älska sin nästa är därför värdefullt.

HUR SKALL JAG MÖTA, SE OCH HÖRA?

I många predikningar och mången undervisning får vi ofta höra förmaningen om att älska vår nästa. Detta är säkerligen något gott och rätt. Här finns något som vi behöver fundera på och ta på allvar. Här i USA kan inte en individ göra så mycket när det gäller en kultur av brådska, men om en församling skulle bestämma sig för att lugna ner sig, ta mera tid, ha kyrkkaffe eller lunch (något som också sker i många församlingar) kan de forma en motkultur. Denna motkultur kan sedan hjälpa alla enskilda församlingsmedlemmar att möta varandra. Jag tror att olika orter och församlingar har olika problem som hindrar oss att möta, se och höra varandra. Sannolikheten att vi kan göra något åt det är dock större ifall vi gör det tillsammans. Problemet är kanske i första hand ett problem som har storleken av en församling, inte av en individ.

Författaren bedriver forskarstudier i USA

ATT TJÄNA SIN NÄSTA ÄR ATT TJÄNA GUD

≡ SARA KROKVIK

📷 SARA KROKVIK

Jag har fått äran att intervjua Lucina Lassfolk, 14 år, från Sankt Jakobs församling i Jakobstad. Hon är äldst i en familj med tre yngre syskon och de bor i Ytteresse, Pedersöre. Vi möts på Meet en torsdagkväll, och samtal lite kring frågor om tro och församling.

Vi inleder diskussionen med att Lucina berättar lite mer om sig själv. Hon spelar piano och det är en gåva hon fått använda i högmässan, där hon i samarbete med kantorn en gång har bidragit med ackompanjemang till psalmsången. Att ackompanjera psalmsången är något ganska nytt för henne men något hon definitivt kan tänka sig att fortsätta med nu och då. Hon värdesätter också tid med nära och kära. På min fråga om vad hon har för framtidsplaner, svarar hon att hon antingen vill bli socionom eller psykolog. Att hjälpa andra är viktigt och naturligt för henne, och det är speciellt viktigt för henne i församlingen. Hon har inte heller svårt att verbalt uttrycka sin uppskattning för andra och på så sätt kan hon glädja andra i församlingen.

”FÖRSAMLING OCH FAMILJ”

Sankt Jakob är en speciell församling i det avseendet att den dels består av människor som är släkt med varandra. Lucina har en morbror och flera kusiner i församlingen och församlingen blir därmed en stor familj för henne i dubbel bemärkelse. Lucina och hennes familj började gå i Sankt Jakobs församling under våren 2014, då hon var 6 år gammal. Familjen har laestadiansk bakgrund och Punsar bönehusförening var tidigare deras andliga hem. De besö-

ker bönehuset ibland, även om Sankt Jakob nu är deras hemförsamling. Flera familjemedlemmar är aktiva i olika uppgifter i församlingen. Pappan Alexander är vaktmästare och Lucina och systemen Ester är nu och då hjälplärare i söndagsskolan. Förso-

Lucina tjänar också som kantor

marna som hjälplärare i söndagsskolan är relativt nytt och systrarna är en del av den grupp som fått öva sig på att ta ansvar i församlingen. Lucina trivs med barn och vill hjälpa till där det behövs, och söndagsskolan är något som ligger nära hennes hjärta. Bland de första minnen hon har av församlingen är nämligen söndagsskolan och lek med andra barn. Hon poängterar att yngre barn inte alltid orkar koncentrera sig på predikan och att de får mycket mer ut av söndagsskolundervisningen. Hjälplärare behövs speciellt då det stundvis blir stökigt, menar hon. Sankt Jakobs församling består av ett stort antal barnfamiljer och eftersom över hälft-

ten av församlingen består av barn är behovet av söndagsskola stort.

OM MAN TJÄNAR SIN NÄSTA TJÄNAR MAN GUD

Något som kommer klart fram under diskussionen med Lucina är att hon tycker om att glädja andra och hjälpa till där det behövs. Hennes motto för livet i församlingen är att om man tjänar sin nästa tjänar man Gud och detta präglar hennes liv i hög grad. Förutom att hon på så sätt kan tjäna andra vill hon också övervinna sina rädslor och sin osäkerhet, speciellt då det gäller ackompanjemang på piano. Särskilt skrämmande känns det dock inte, eftersom församlingen känns som en stor familj, där man får känna gemenskap med varandra. Det känns tryggt att få komma till kyrkan på söndagen och höra Guds ord, säger hon. Ju äldre hon blivit desto viktigare har tron blivit för henne och därför vill hon komma till kyrkan så ofta som möjligt. Att delta i högmässan är att tillbringa tid med Gud.

På min fråga hur hon tycker att församlingen tar i beaktande ungdomarna, säger hon att situationen är ganska bra som det är nu. Hon har inga större svårigheter att delta i högmässan som den är och att lyssna på predikan ger henne mycket vägledning för det dagliga livet. Hon tycker däremot att till exempel en bibelläsningsgrupp en gång i månaden skulle kunna vara givande och att all verksamhet utanför högmässan som stärker gemenskapen bland ungdomar är viktig. Detta är något som Sankt Jakobs församling strävar till att utveckla i allt högre grad.

GUDS ORD OCH MÄNNISKORS ORD

DANIEL JOHANSSON

FÖRSAMLINGSFAKULTETEN, REDAKTIONEN

När den unge reformatorn Martin Luther skulle formulera ett alternativ till den medeltida transsubstantiationsläran, med vilken man försökte förklara hur nattvardens bröd och vin blivit förvandlat till Kristi kropp och blod trots att det fortfarande såg ut och smakade bröd och vin, vände han sig till läran om Kristi två naturer. Liksom Kristus på en och samma gång (på latin: simul) är helt och fullt sann Gud och helt och fullt sann människa så är nattvarden helt och fullt bröd och vin och Kristi kropp och blod samtidigt. Samma simul-princip är tillämplig på den Heliga Skrift. Bibeln är på en och samma gång helt och fullt Guds ord och helt och fullt människors ord. Vi säger därför att Bibeln inte bara innehåller Guds ord utan att den är Guds ord. Men Bibeln

har inte fallit ner som en färdig bok från himmelen. Gud har använt sig av människor, deras olika gåvor, temperament och sätt att formulera sig, så att Bibelns olika böcker har sina särskilda särdrag. Här är nu inte plats att göra ett försök att teckna hur dessa två sidor av Bibeln relaterar till varandra såsom kyrkans teologer flitigt reflekterat kring hur Kristi två naturer förhåller sig till varandra. Men jag vill ta fram några grundläggande drag i vår evangeliska Skriftsyn som kan härledas till Kristus och apostlarna.

PLATSEN FÖR GUDS UPPENBARELSE

Bibeln är en unik bok som skiljer sig från alla andra böcker. Gud har på ett särskilt sätt, en gång för alla talat genom profeter, apostlar och sin Son. "I forna tider talade Gud många gånger och på många sätt till fäderna genom profeterna, men nu i den sista tiden har han talat till oss genom sin Son" (Hebr 1:1-2). No-

ron i Gamla testamentet kan delas in i åtminstone tre kategorier, nämligen profetierna om Kristus, personer och händelser som pekar fram emot Kristus (typologi), och Kristi verkliga närvaro i Gamla testamentets händelser. Profetierna är många och av olika slag. Redan i 1 Mos 3:15 utlovas en "kvinnans säd." Som en röd tråd genom Gamla testamentet, särskilt i de historiska böckerna, går kampen för sädens överlevnad. Löften om en kommande profet (5 Mos 18), en Davidsättling (2 Sam 7), Herrens tjänare (Jes 42 ff.), människosonen (Dan 7) och Guds eget löfte om att komma (Jes 35) får alla sin uppfyllelse i Kristus (2 Kor 1:20). Personer som Isak, Josef och Daniel och det som skedde dem pekar fram emot Jesus. De var alla "typer" för Jesus och det som skedde dem

skedde på ett djupare och fullkomligare sätt med Jesus. Det tredje sättet, att Kristus själv var närvarande i Gamla testamentet, är överraskande för många. Men Paulus säger att israeliterna frestade Kristus under ökenvandringen (1 Kor 10:9) och Johannes berättar att Jesaja såg Jesus i sin syn i templet (Joh 12:41, jfr Jes 6). Redan i NT möter vi en läsning av GT som är mycket vanlig i fornkyrkan och som innebär att uppenbarelserna av Herren i synlig gestalt förstås som uppenbarelser av Sonen, som till exempel när HERRENS ängel visar sig i 2 Mos 3.

Finska kyrkobilbelen 33/38

tera att Gud är subjektet som talar, men också att han gör det genom människor. Hela skriften är, enligt Paulus, "gudaandad", utandad av Gud (2 Tim 3:16).

BIBELNS BRÄNNPUNKT

Skriften, både Gamla och Nya testamentet har ett centrum eller en punkt i vilket allt strålar samman, nämligen Kristus. Att så är fallet i Nya testamentet framgår vid en ganska ytlig läsning. Men Nya testamentets författare gör också anspråk att Gamla testamentet har samma Kristus-fokusering. Kristusnärva-

ETT VERKSAMT ORD

Guds ord är inte bara informativt. Guds ord har som mål att verka på oss människor, att åstadkomma förändring, nämligen att föra oss från otro till tro på Jesus Kristus och bevara oss i tron. Att säga att detta är ett särdrag i vår evangelisk-lutherska förståelse av Guds ord är att säga för mycket. Men andra kristna riktningar med vilka vi har stor samsyn i bibelsynen betonar inte kraften i Guds ord på samma sätt. Guds ord är Ande och liv (Joh 6:63). Guds helige Ande följer med Guds ord. Ingen betonar denna sak så starkt som Hebreerbrevets författare. Läs gärna brevet (som egentligen är en predikan) från början till slut och notera hur Gamla testamentet citeras – Gud talar alltid i dåtid eller nutid i Hebreerbrevet – och hur ordet framställs som verksamt här och nu (Hebr 3:15). ”Guds ord är levande och verksamt ...” (Hebr 4:12-13). Att syftet med Guds ord är att det ska förkunnas så att människor förs till tro och får evigt liv innebär inte att man inte kan lära sig andra saker genom Bibeln. En forskare fick till exempel ögon på sambandet mellan rättor och böldpest när han läste om gåvorna filistéerna sände med arken när denna skickades tillbaka till Israel (1 Sam 6:4)!

SANNINGSANSPRÅKET

Bibeln är sann i allt den uttalar sig om. På denna punkt bränner det ibland till också bland bekännelsetrogna lutheraner. En del vill begränsa Bibelns sanningsanspråk till det som rör teologin, medan historiska och naturvetenskapliga iakttagelser anses kunna vara behäftade med mänskliga fel. Andra menar att Bibelns sanningsanspråk också gäller dessa utsagor. Det var den lutherska ortodoxins position i mötet med den framväxande bibelkritik som bland annat socianerna företrädde på 1600-talet. Det finns ett huvudskäl till den senare positionen. Guds ords anspråk är att Gud talar sanning (4 Mos 23:19) och Bibeln själv gör inte någon distinktion mellan olika typer av

utsagor i denna sak. Man kan notera att Bibelns utsagor utsatts för genomgående kritik och ifrågasättande under de senaste 300 åren men det har ofta visat sig att nya arkeologiska fynd eller naturvetenskapliga upptäckter snarare bekräftat de bibliska utsagorna än underminerat dem. Därmed är inte sagt att alla problem är lösta. Men istället för att hävda att Bibeln innehåller fel är en mer hållbar och biblisk hållning att böja sig för dess anspråk på sanning i förvisningen att vad som idag tycks vara motsägelser får sin lösning genom ett uppriktigt sökande efter riktiga och uttömmande svar på historiska och naturvetenskapliga frågor.

DEN KRISTNA TRONS MÅTTSTOCK

Guds ord ger oss allt som behövs för vår frälsning. Det behövs inte läggas något till Guds ord. Inga nya uppenbarelser eller upplevelser behövs för att bekräfta Guds ord. Det innebär också när vi vänder på frågeställningen, att Guds ord är regel och norm för den kristna kyrkans lära eller som Konkordieformelns inledning formulerar det: ”Vi tro, lära och bekänna, att den enda regel och norm, varefter alla lärar såväl som lärare bör provas och bedömas, endast är Gamla och Nya testamentets profetiska och apostoliska skrifter” (Svenska kyrkans bekännelseskriter, 499).

GUDS ORD I ÖVERSÄTTNING

För de flesta av oss kommer Bibeln till oss i översättning. Ingen översättning är fullkomlig. Oavsett hur god intentionen är så är det svårt att balansera en närhet till grundspråken med en för samtiden lämplig språkdräkt. På svenska är vi nu försedda med ganska många moderna översättningar: Bibel 2000, Svenska Folkbibeln, Reformationsbibeln, Nubibeln, Kärnbibeln. Vilken ska man välja? Det finns för- och nackdelar med alla översättningar. Här är nu inte plats att recensera alla tillgängliga översättningar på svenska. Men utifrån bibelsynen

som är tecknad ovan måste det sägas att det finns grundläggande problem med Bibel 2000. Uppdraget Bibelkommissionen fick var att ta fram en ”icke-traditionell” översättning. Det har bland annat lett till att många av Gamla testamentets profetior om Kristus fördunklats eller helt försvunnit. Kristus som den centrala punkten i hela Skriften blir därmed nertonad. I Nya testamentet är det problematiskt att man medvetet översatt så att den Helige Ande bara är en kraft inte en person. Det finns många språkliga förtjänster med Bibel 2000 och man har emellanåt återgett grundtexten bättre än till exempel Folkbibeln. Men en grupp översättare som behandlar Bibeln inte bara som människors ord utan också som Guds ord producerar sannolikt en översättning som ligger närmare grundtexten och Kristus och apostlarnas bibelsyn. Läs gärna olika översättningar, gärna också på olika språk. Man blir så lätt hemmablind och vet redan vad som står skrivet. Olika översättningar hjälper en att komma ner på djupet i texten. Men använd en översättning som din huvudbibel, den du återvänder till.

Daniel Johansson, lektor i Nya Testamentet vid Församlingshögskolan i Göteborg (Foto FFG)

MISSIONSSTIFTET OCH MISSIONSARBETET

I EVANGELIETS TJÄNST HEMMA OCH UTOMLANDS

≡ TUOMO SIMOJOKI, ÖVERSÄTTNING RALF SANDBERG 📷 SIMOJOKI HEMARKIV

Missionsstiftet fokuserar i sitt arbete på att förkunna och lära ut evangeliet. Det här sker alltid inom församlingens ramar. Vår arbetsvision är att lutherska församlingar ska uppstå och befastas. Missionsstiftet har fattat ett strategiskt beslut att det som är bra för oss i Finland är bra också för andra utomlands. Därför följer det yttremissionsarbete vi utför samma verksamhetsvision som vi tror på även här hemma. Eftersom vi vill bygga upp ett andligt liv kring församlingen och mänskan, vill vi erbjuda samma gåva också till andra. Diakonins behov kommer upp på ett naturligt sätt, och enskilda kristna kan stödja diakoniarbetet på missionsfälten, men det här är inte fokus i Missionsstiftets missionsstrategi. Alla våra beslut angående missionsarbetet styrs av detta.

I SAMARBETE MED SYSTERKYRKORNA OCH PARTNERNA

Vår kyrkas resurser är begränsade. Därför arbetar Missionsstiftet inte ensamt på missionsfältet, utan vi arbetar alltid via en samarbetspartner. Inom missionsarbetet söker vi en partner som har samma syn på arbetet som vi. Därför är tyngdpunkten i samarbetet osökt inriktad på systerkyrkorna, det vill säga medlemskyrkorna i International Lutheran Council, samt organisationer som har anknytning till dem. Vi anser att det är viktigt att samarbetet på missionsfältet bör vara teologiskt, kyrkligt och strategiskt förenligt med vår syn på verksamheten.

Missionsstiftets stipendiater i Matongo, tillsammans med pastor Tuomo Simojoki.

TYNGDPUNKTEN PÅ DEN TEOLOGISKA UTBILDNINGEN

Det är alltid viktigt att koncentrera sina resurser på något specifikt. Detta framhävs särskilt när resurserna är synnerligen knappa. Missionsstiftet har beslutat att dess fokus på missionsfältet ska vara utbildning till att förkunna evangeliet och lära ut det. Det här innebär konkret att den största vikten har lagts på att utbilda och stärka kyrkligt anställda. Vi stöder särskilt utbildningen av präster, men utöver detta också undervisningen av diakonissor och lekmän. Målet med den här utbildningen är att på lång sikt stärka församlingarna och kyrkorna.

ATT SÖRJA FÖR KONTINUITETEN

Det är viktigt att det arbete som utförts också har en tydlig fortsättning

utan avbrott. Det är inte önskvärt att allt går till spillo när vi en gång i tiden lämnar arbetet. Därför har Missionsstiftet beslutat att varje gång en ny arbetsform påbörjas ska den omedelbart ha en tydlig målsättning och definition. Detta innebär också att den ges en tidtabell och en exitstrategi. Målet är att det arbete som gjorts ska öka kyrkornas egna resurser. Kontinuitet innebär att när arbetet för Missionsstiftets del upphör fortsätter ändå frukterna av det.

ETT BEHÄNDIGT ARBETSSÄTT I EN LÄTT ORGANISATION

Missionsstiftet har i dagsläget inga möjligheter att etablera en ny egen missionsorganisation. Det är därför vi anlitar samarbetspartner, vilket gör att vi kan utföra arbetet även med små resurser. Befintliga resurser kanaliseras inte till ett utökande av den sändande organisationen i Finland, utan de används så direkt som möjligt

utomlands. Detta är möjligt eftersom vi får stöd från våra samarbetspartners administrativa strukturer.

ANSTÄLLDAS OCH FÖRSAMLINGSBORS FÄRDIGHETER

I stället för att kalla fastanställda missionärer tyr sig missionsstiftet till sina egna anställdas kunnande och sänder dem på resor för att undervisa. I församlingarna finns även många frivilliga förmågor, som har de färdigheter som behövs och som kan anlitas på de här resorna, till exempel inom musikutbildning, byggverksamhet, hälsovårdsutbildning och mycket annat.

ATT STÖDJA ARBETET I FÖRSAMLINGARNA

Missionsstiftet har en separat årsbudget för missionsarbetet. Denna budget utarbetas och följs upp av missionsrådet. Utöver detta kan olika församlingar ha sina egna specialobjekt som de stöder. Till exempel stipendier för utbildning av kyrkans anställda försöker man alltid kanalisera via en församling. Dessutom kan församlingarna ha egna små stödsobjekt, som inte nödvändigtvis syns i Missionsstiftets egen budget.

STIPENDIATERNA

Missionsstiftet stödjer kyrkorna genom att bevilja stipendier för utbildning av kyrkligt anställda. Det finns för närvarande stipendiater i både Kambodja och Kenya. Till präst utbildas för närvarande tre studerande som tillhör jaraifolket i Kambodja. Om Gud vill, kommer dessa tre att bli utexaminerade i år och få prästvigning. De kommer att utföra sitt arbete inom sitt eget folk. Dessutom har Missionsstiftet för närvarande sex studerande i Kenya vid lutherska teologiska institutet på Matongo (Neema Lutheran Theological College Matongo). Fem av dessa studerar till präst

och en till diakonissa. Faith Kajuju som studerar till diakonissa blir färdig i år och kommer därefter att börja arbeta i centrala Kenya. Missionsstiftet har beslutat att understödja utbildningen just på Matongo, eftersom utbildningsinstitutionen i fråga betjänar nio afrikanska länder och är känd för att vara bekenntsetrogen i sin undervisning. Inom Missionsstiftet kanaliseras stipendierna alltid via en församling, som ansvarar för att missionsunderstödet samlas in. Dessutom uppmanas församlingen att ständigt minnas den studerande i bönerna.

UNDERVISNINGSRESORNA

Även de av kyrkans anställda som redan avlagt examen behöver undervisning. Av denna anledning har Missionsstiftet redan i flera år sänt sina präster till olika platser för att hålla undervisningsseminarier. Under historiens gång har dessa varit i bland annat Kenya, Sudan, Japan och Ukraina. I år kommer Israel att bli en ny undervisningsdestination. Missionsprovinsen i Sverige stöder grundandet av en konfessionell luthersk församling i Tel Aviv. Missionsstiftet har lovat att göra två undervisningsresor år 2023, då mässor kommer att hållas i församlingen och deltagarna får undervisning i luthersk teologi. Utöver detta har man avtalat om två undervisningsresor till Kenya, vilka genomförs i samarbete med Lutheran Heritage Foundation.

LUTHERAN HERITAGE FOUNDATION

Missionsstiftet har ända från början haft starka band till den amerikanska organisationen Lutheran Heritage Foundation. Organisationen i fråga har specialiserat sig på att översätta, publicera och distribuera böcker för undervisning. Även Missionsstiftet har dragit nytta av LHF:s stöd, för många av våra publikationer, inklusive katekesen på svenska, har gjorts i samarbete med dem. Missionsstif-

tet stöder det arbete som LHF utför i Östafrika, och det leds för närvarande från Finland av Tuomo och Leena Simojoki. De företar också regelbundet resor till ort och ställe. LHF översätter böcker för de lutherska kyrkorna i Östafrika, men lär också kyrkans anställda att fördjupa sig i den lutherska teologin. Missionsstiftet stöder detta undervisningsarbete ekonomiskt och genom att sända ut sina präster som lärare.

LITET MEN MYCKET

Missionsstiftets missionsresurser är synnerligen begränsade. Men genom att samarbeta med andra får vi delta i många viktiga projekt. Vi tror att vi genom att satsa just på att stärka kyrkornas egna resurser kan hjälpa dem att bli starkare på lång sikt. Genom att satsa på att utbilda nya anställda, stödja dem som redan finns och hjälpa dem att få bättre resurser får kyrkorna bestående nytta. Så även om vårt bidrag är till synes litet är det ändå i verkligheten mycket. Vi ber att Herren rikligen välsignar detta arbete.

LHF:s böcker som undervisningsmaterial i östafrikanska skolor.

OBSERVATIONER AV UTOMLUTHERSKT KRISTET LIV

≡ IDA HEIKKILÄ

Det finns tusentals kyrkor och bekännelser i världen. I våra egna församlingar lever vi tillsammans med kristna som tror långt på samma sätt som vi. Men på jobbet, i våra hobbyer, på utlandsresor, i böcker och i medierna möter vi kristna som tänker i helt annorlunda banor. Somliga behöver inte alls gå utanför hemmets dörr för att mötas av denna verklighet.

Hur borde vi förhålla oss till dessa människor och deras tro? Hur kan vi bemöta världen och verkligheten sådana som de är men samtidigt hålla fast vid att Bibelns sanning är en och att det finns en rätt tolkning av den? Lätta svar på dessa frågor finns kanske inte, men vi kommer långt med de riktlinjer Bibeln ger oss.

ATT DE ALLA SKALL VARA ETT

Från början skapade Gud en enda kristen Kyrka. Hans vilja är att alla som tror på Honom i alla generationer ska ha gemenskap med varandra i denna enda Kyrka. I Getsemane ber Jesus till Fadern: ”Men inte bara för dem [för människorna som Fadern har tagit ut ur världen och gett åt Sonen] ber jag, utan också för dem som genom deras ord kommer att tro på mig. Jag ber att de alla skall vara ett, och att såsom du, Fader, är i mig och jag i dig, också de skall vara i oss, för att världen skall tro att du har sänt mig. Och den härlighet som du har gett mig har jag gett dem, för att de skall vara ett, liksom vi är ett: jag i dem och du i mig, för att de skall vara fullkomligt förenade till ett. Då skall världen förstå att du har sänt mig och har älskat dem så som du har älskat mig” (Joh 17:20–23).

Av Jesu bön framgår att de kristnas enhet speglar enheten i Gud själv: Fa-

ders, Sonens och den helige Andes enhet. Enheten de kristna emellan är ett starkt vittnesbörd för världen, till och med så starkt, att det påverkar hur människor tar emot evangeliet.

När vi ser omkring oss, inser vi, att det vittnesbörd som de kristnas enhet skulle vara för världen är kraftlöst och splittrat. Orsakerna är otaliga: högmod, hårdhet, missförstånd, individualism och kulturskillnader, men också genuint olika uppfattningar om den kristna, apostoliska läran. Vissa kyrkor har bevarat den yttre enheten men är splittrade till det inre. Jesu bön i Getsemane utmanar oss till att rannsaka oss själva och pröva vår attityd

”att bevara Andens enhet genom fridens band” (Ef 4:3) och att klä oss ”i kärleken, som binder samman till en fullkomlig enhet” (Kol 3:14). Denna kärlek går hand i hand med sanningen. Det är en kärlek som vill ”hålla fast vid sanningen och i allt växa upp till honom som är huvudet, nämligen Kristus. Från honom får hela kroppen sin tillväxt. Så byggs kroppen upp i kärlek, och den fogas samman och hålls ihop genom det stöd som varje led ger, alltefter den kraft som är utmätt åt varje särskild del” (Ef 4:14–16).

Gemenskap är i första hand alltid gemenskap med Kristus. De kristnas gemenskap är en följd av denna

mot dem som åkallar samma Herre som vi. Den kallar oss till att be för de kristnas enhet och att jobba för att Guds oföränderliga sanning blir förklarad och förkunnad.

KÄRLEK OCH SANNING

Bibeln uppmanar oss kristna till

gudomliga gemenskap. ”Det vi har sett och hört förkunnar vi för er, för att också ni skall ha gemenskap med oss. Och vår gemenskap är med Fadern och hans Son Jesus Kristus” (1 Joh 1:3). Följaktligen, om man vill söka gemenskap de kristna emellan ska man börja med att söka gemenskap

med Kristus, för alla som har Honom som sitt huvud, alltså Herre och Frälsare, hör till samma kropp och har gemenskap med varandra. För att säga det kort och tydligt: det finns ingen gemenskap utanför Kristus.

GRÄNSER FÖR GEMENSKAPEN

Genom tron och dopet hör alla kristna till Kristi kropp och är delaktiga av samma Ande: "Alla är ni Guds barn genom tron på Kristus Jesus. Alla ni som har blivit döpta till Kristus har blivit iklädda Kristus. Här är inte jude eller grek, slav eller fri, man och kvinna. Alla är ni ett i Kristus Jesus" (Gal 3:26–28). Alla kristna har blivit döpta in i "en enda, helig, allmänlig och apostolisk kyrka" (Nicaenska trosbekännelsen): inte i någon kyrkas, be-
kännelses eller människas namn utan "i Faderns och Sonens och den Helige Andens namn" (Matt 28:18–20). Kristi kyrka överskrider tid och plats, och dess Herre har inga inträdeskrav gällande nationalitet eller etnicitet, språk, socialt status, kön eller ålder.

Bibeln känner dock ingen tro som inte hör ihop med ett kristet liv: "Eller vet ni inte att vi alla som har blivit döpta till Kristus Jesus har blivit döpta till hans död? Vi är alltså genom dopet till döden begravda med honom, för att också vi skall leva det nya livet, liksom Kristus uppväcktes från de döda genom Faderns härlighet" (Rom 6:3,4); "Om vi säger att vi har gemenskap med honom och vandrar i mörkret, så ljuger vi och handlar inte efter sanningen. Men om vi vandrar i ljuset, liksom han är i ljuset, så har vi gemenskap med varandra, och Jesu, hans Sons, blod renar oss från all synd" (1 Joh 1:6). De kristnas gemenskap är alltså förutom trons och dopets gemenskap också det nya livets gemenskap i Jesu uppståndelsekropp.

Nya testamentet lär genomgående att den kristna tron och det kristna livet gestaltar sig i enlighet med den

apostoliska läran. Redan i missionsbefallningen uppmanar Jesus apostlarna att lära de nya lärjungarna "att hålla allt vad Han befallt dem" (Matt 28:18–20), och det berättas att de som trodde apostlarnas budskap "troget [höll] fast vid apostlarnas lära och gemenskapen, vid brödsbrytelsen och bönerna" (Apg 2:42). Den apostoliska läran har vi nedtecknad i Bibeln. Den lutherska kyrkan har alltid hållit fast vid att Bibeln är så tydlig att dess innehåll kan bekännas och läras och att läror som är i strid med den kan avvisas. Bibeln uppmanar den kristna församlingen att bryta med dem som inte följer den apostoliska läran och inte lever som Jesu lärjungar (2 Tess 3:6).

Många anser att det är de som inte erkänner gemenskapen mellan alla kyrkor och inte samarbetar med alla kristna som vållar splittring eller åtminstone håller den i kraft. Paulus menar dock att det är de som lär i strid med den apostoliska läran som vållar splittring i och med att de avviker från trons enhet och den enda sanningen (Rom. 16:17,18). Paulus uppmanar alltså inte romarna att till varje pris undvika tvister om lärofrågor och ha gemenskap med alla, utan att i stället vända sig bort från dem som vållar splittring genom en annan lära än den apostoliska.

"GLÄD DIG DÅ, DU LILLA SKARA"

Den sanna Kyrkan består av dem som är skrivna i Lammets bok. Augs-

burgska bekännelsen lär att vi i den här världen inte vet vilka som är sanna lärjungar, det vill säga, vilka som hör till den sanna Kyrkan (artikel VIII), och vilka som bara säger sig vara det. Endast Gud kan se in i människors hjärtan. Som kristna är vi därför inte kallade till att bygga våra församlingar eller vår gemenskap på människornas vacklande och eventuellt skenbara tro, utan på de tecken som hjälper oss att känna igen den sanna Kyrkan: Guds ord, dopet, nattvarden, nycklarna, bönen/lovprisningen, ämbetet och korset (läs mera om dessa kyrkans sju kännetecken i Luthers skrift "Om koncilierna och kyrkan").

Kristi Kyrka kommer att bestå till tidernas ände, för Gud är trofast och bevarar sin Kyrka genom sitt ord. Inte ens helvetets portar kan få makt över den (Matt 16:18). I kraft av detta löfte blir vi inte bedrövade då vi ser kristenhetens splittring utan arbetar för vår del med stor ödmjukhet för de kristnas enhet i tron, läran, sakramenten och livet. Vi får inte vika från att Bibeln inte tillåter gemenskap med alla och att det inte finns någon enhet utanför Kristus. Samtidigt som vi arbetar här på jorden längtar vi till himmelriket där den enda, sanna Kyrkan får stå enad inför Lammets tron och sjunga Hans ära.

VÅR VÄG TILL MISSIONSSTIFTET

INTERVJU MED BORIS OCH IRIS SANDBERG

ANNETTE GRANLUND

OTTO GRANLUND

Vasa, som kan räknas som ett centrum för tvåspråkighet i Finland, har två av Missionsstiftets församlingar. En finskspråkig församling, Mikaelin luterilainen seurakunta, och en svenskspråkig, Sankt Immanuels lutherska församling. Två av dem som varit med och aktivt arbetat för att det idag finns en svenskspråkig församling i Vasa är Iris och Boris Sandberg. De har under största delen av sina liv fått arbeta tillsammans. De har verkat som missionärer i Kenya, utsända av SLEF (Svenska Lutherska Evangeliföreningen i Finland) och senare som missionsledare och missionssekreterare för samma väckelserörelse och var då en tid bosatta i Helsingfors. Efter pensioneringarna återvände de till Vasa, där de fortsatt att vara aktiva både inom och utanför andliga sammanhang. Just nu är de bland annat aktivt involverade i den lokala Parkinson-föreningen och varje söndag deltar de i gudstjänsten Sankt Immanuels lutherska församling. Båda är också grundande medlemmar av församlingen, men faktum är att deras vandring med Missionsstiftet går mycket längre tillbaka än så. När vi sätter oss ner för en pratstund fokuserar vi på hur deras väg till Missionsstiftet ser ut. Vad ledde dem till Missionsstiftet?

VASA, ÅBO, KENYA

Iris och Boris såg varandra första gången här i Vasa då de var på väg hemåt efter att ha besökt högmässan en söndag. Boris gick då i gymnasiet och Iris studerade vid handelsinstitutet. De började sällskapa och gifte sig år 1969. Efter att ha studerat sociologi och pedagogik ett år blev det teologi för Boris del. Han gjorde ett avbrott i de teologiska studierna ett läsår vid Åbo Akademi för

att jobba som ämneslärare på Evangeliska Folkhögskolan i Österbotten. Iris, å sin sida, jobbade då på central-sjukhuset som läkarsekreterare. Efter året i Vasa flyttade de till Åbo. Under tiden i Åbo föddes dottern Helena. År 1973 kom att bli ett stort och händelserikt år för familjen: de hade tagit emot kallelsen som missionärer för att bli utsända av SLEF till Kenya. Då var Helena två år gammal och skulle snart bli storasyster. Inför flytten blev Boris prästvigd i evangelisk-lutherska kyrkan för sin tjänst på missionsfältet. Samma år, efter att de kommit ut till missionsfältet, föddes Henrik. Två år senare föddes Martin.

Familjen Sandberg kom att arbeta sammanlagt 15 år i Kenya. Deras huvudsakliga boplatz var på missionsstationen Atemo i västra Kenya. Boris arbetade framför allt som kyrkoherde

med ansvar för en lokal församling, tidvis flera, inom den lutherska kyrkan i Kenya. En typisk gudstjänst i den kenyanska lutherska kyrkan tar flera timmar och består förutom av högmässa även av mat och gemenskap efteråt. Under en del av missionärstjänsten verkade Boris också som generalsekreterare för den evangelisk-lutherska kyrkan i Kenya och även som lärare på kyrkans bibelskola. I egenskap av generalsekreterare, berättar Boris, blev han tvungen att skriva protokoll på swahili efter att ha gått på en tre månaders språkkurs. Vid sidan av andra uppgifter höll han kurser för präster och predikanter i den lutherska kyrkan. Som missionär har man fördel av att vara något av en mångsysslare, berättar Boris litet road. Han sysslade nämligen också med flera praktiska uppdrag, bland annat som mekaniker,

Boris och Iris Sandberg

byggare och elmontör.

Som utbildad merkonom hade Iris å sin sida goda förutsättningar för att ta hand om missionens ekonomi och bokföring samt hjälpte till där det behövdes ute på missionsfältet. För Iris har söndagskolarbetet varit en hjärtesak och det var också en viktig del av hennes insats i missionsarbetet. Iris har bland annat varit med och utarbetat ett söndagskolmaterial som fortfarande används efter att ha reviderats. När jag frågar Iris och Boris vad de tagit med sig från sin tid som missionärer svarar Boris lite eftertänksamt att man gör det bästa möjliga även om det inte går att göra precis som man önskat.

MED NÄR LUTHERSTIFTELSEN STARTADE

Familjen Sandberg återvände till Finland år 1986 när det blev aktuellt för Helena att gå i skriftskola. De räknade också med att det skulle vara bäst för barnen att börja på sina olika nivåer i grundskolan i Finland. De var lyckligt lottade då barnen hade fått undervisning i Kenya enligt finländsk läroplan. De bosatte sig i Vasa och Boris jobbade då som missionsledare i SLEF, medan Iris var missionssekreterare. Samma år öppnade den evangelisk-lutherska kyrkan prästämbetet för kvinnor, vilket kom att bli avgörande för Boris och Iris. ”I och med beslutet om att öppna ämbetet för kvinnor förstod jag att det inte fanns någon återvändo. Bibeln är inte Guds ord för folkkyrkan längre”, förklarar Boris. I Vasa hade SLEF ändå en aktiv verksamhet, vilket kompenserade i viss mån.

År 1996 flyttade Boris och Iris till Helsingfors och i samma veva fördjupades känslan av hemlöshet. De var medlemmar i folkkyrkan, men levde i praktiken ett nomadliv där de valde predikstol och altare från söndag till söndag. År 1999 blev Boris och Iris inbjudna till ett diskussionstillfälle hos Simo Kiviranta tillsammans med ett flertal andra som såg på situationen på samma sätt. Vid detta tillfälle beslöts att grunda en tvåspråkig stiftelse, vilket resulterade i att Lutherstiftelsen

kom till. Boris och Iris är tacksamma för beslutet att stiftelsen skulle verka på båda språken, eftersom behovet av gudstjänster var uppenbar även på svenska. Följande år, år 2000, inledde Lutherstiftelsen sin gudstjänstverksamhet i Gräsviken i Helsingfors och Boris och Iris var med där så ofta de kunde. Gudstjänsterna hölls på finska, men för Boris och Iris var teologin av större vikt än språket i det läge som då rådde.

Boris berättar att hans andliga bakgrund finns i SLEF som har av tradition starkt betonat Ordet, dopet och nattvarden. Bibeln och dess tolkning kom att bli viktigt för Boris. När han studerade teologi mellan åren 1967 och 1973 koncentrerade han sig på exegetik och hermeneutik, alltså regler för hur Bibeln ska tolkas. Samtidigt var nämligen bibelfrågan högaktuell och avgörande, det vill säga frågan om hur Bibeln skall tolkas och förstås. Är Bibeln Guds ord? Har apostlarnas ord samma auktoritet som Jesu ord? För Boris var svaret på den här frågan klar: Bibeln är Guds uppenbarelse till oss och Jesus hade gett över sin auktoritet till lärjungarna. Jesus säger till sina apostlar i Lukas 10:16 ”Den som lyssnar till er lyssnar till mig, och den som förkastar er förkastar mig. Och den som förkastar mig, han förkastar honom som har sänt mig.” Jesus hade också gett apostlarna den helige Ande att upplysa och leda. Samtidigt yttrades också tankar om att Nya testamentet skulle anses vara ett uttryck för den första kyrkans tro och att kyrkan nu borde anpassa budskapet till den rådande tidsandan. För Boris var det omöjligt att kompromissa på en sådan punkt som var så tydlig. Bibeln ska tolkas med Bibeln som nyckel och inte enligt någon allmän princip, såsom allmän mänsklig kärlek.

FÖRSAMLINGEN I VASA

Efter pensioneringarna år 2009 flyttade Iris och Boris tillbaka till Vasa. Då stod de återigen inför frågan om vart de nu skulle gå för att fira gudstjänst på söndagarna. Till en början besökte de högmässorna som ordnades i SLEF:s regi, men de hölls ungefär

en gång i månaden. De deltog även i SLEF:s finskspråkiga högmässor då och då. Verksamheten vid Luthersalen (SLEF) i centrum av Vasa var viktig för dem båda, och Boris fungerade många år som ordförande för SLEF:s avdelning i Vasa. Fortfarande saknade de ändå den regelbundna gudstjänsten där Ordet förkunnades och nattvarden förvaltades. Kontakten till Lutherstiftelsen hade de kvar från tiden i Helsingfors och därför kändes det mest naturligt att sträcka ut handen ditåt. Boris ordnade aktpredikningar och inför skärtorsdagens nattvardsmässa kontaktade han biskop Matti Väisänen med förfrågan om mässan kunde hållas i Missionsstiftets regi, vilket biskop Matti godkände. I Vasa startade Mikaelin luterilainen seurakunta sin verksamhet år 2011 och tack vare det blev möjligheten att grunda en svenskspråkig församling naturlig med gemensam pastor år 2016. Första högmässan firades 2014.

Vad är det som Boris och Iris uppskattar hos Missionsstiftet? Flera saker: Missionsstiftet står kvar i den ordning som Kyrkan haft ända från början. Även liturgin är viktig och den är densamma oavsett språk, både på finska och svenska här i Finland och på de lokala språken i Kenya. Boris och Iris upplever att de kan se Guds ledning i sitt liv hela vägen från 1960-talet till idag. Boris förklarar att ”vägen till Missionsstiftet började redan när jag som tonåring var med i SLEF utan att jag då var medveten om var det skulle sluta. I SLEF betonade man Bibeln och bekännelsen och sakramenten och jag var flitigt med”.

De olika lösningarna tillfredsställde inte i längden. Det fanns ett behov av en gudstjänstgemenskap dit man med gott samvete kunde gå och få del av Ordets predikan och syndernas förlåtelse i nattvarden varje söndag.

Tröst i livets strid

En värld i kaos

De senaste åren har vi i vårt trygga land fått erfara ett och annat som kan ha skakat om grundvalarna i vårt liv. Men trots att det här kan vara nya erfarenheter i mitt eget liv, så kan det här vara normalläge för en annan. Och om vi tänker efter, har inte verkligheten varit så här kaotisk under hela mänsklighetens historia? Är det inte så här verkligheten egentligen är här på jorden? I kaos? Världens standardläge är kaos, och kaoset möter oss i alla dess skepnader: ondska, synd, lidande, ångest, sjukdom, krig, höga elräkningar och egna tillkortakommanden.

Ett sätt som Guds ord beskriver kaoset på kan vi läsa om i Jesajas bok: *Hör larmet av många folk, det brusar som havet brusar. Det dånar av folkslag, det dånar som väldiga vatten dånar.* (Jes 17:12) I Bibeln representerar havet kaosmakterna, och i Jes 12 så liknas folkens kaotiska uppror mot Gud vid ett trotsigt hav som dånar. Är det inte så här livet känns ibland, som ett kaotiskt hav? "Min båt är så liten, och havet så stort", ska min båt inte kapsejsa snart?

Kaosets härskare

Men mitt i livets strider och kaos, så får vi låta Guds ord påminna oss om en annan sida av verkligheten. Kaoset har sina gränser. I Ords 8 beskriver Visheten hur hon tillsammans med Gud skapar och ordnar världen. Och under skapelsens gång berättar Visheten hur Gud lägger en gräns för havet. (Ords 8:29) Gud lägger en gräns för kaosmakterna. Här på jorden får ondskan, trots allt, inte härja fritt. Det finns faktiskt en som kan kontrollera kaosmakterna, nämligen vår Gud. Det här visade också Jesus många gånger här på jorden, till exempel under en stormig båtfaerd på Galileiska sjön:

"Han vaknade och talade strängt till vinden och vågorna, och de lade sig och det blev stilla. Sedan frågade han dem: "Var är er tro? Förskräckta och förundrade sade de till varandra: "Vem är han? Till och med vindarna och vattnet befaller han, och de lyder honom!" (Luk 8:24-25)

Vår Herre Jesus stillade stormen och visade att han regerar över kaosmakterna. Jesus har själv stridit för oss mot ondskan. Genom sin korsdöd och uppståndelse så har han vunnit seger över all ondska, och ska en dag se till att allt kaos är borta. I Uppenbarelseboken finns en liten detalj om det himmelska Jerusalem. Johannes skriver: *Och jag såg en ny himmel och en ny jord. Den första himlen och den första jorden var borta, och havet fanns inte mer.* (Upp 21:1) Det här är inte tråkiga nyheter för den som tycker om att fiska, utan det att havet inte längre finns i himlen innebär att all oordning och kaos är borta. I himlen ska det vara fullständig frid och ordning. Inget ska vara brustet utan Gud regerar fullständigt.

Frid mitt i kaoset

Det är bra att förstå att den här världens standardläge är kaos. Och när framtiden ser mörk ut, när krig härjar, och när man känner sig ensam och liten, då är det ändå bra att komma ihåg det och inte fly från den verkligheten. Så här beskriver också Guds ord skapelsen! Men det är inte hela sanningen. Gud har sänt sin Son Jesus Kristus för att göra upp med all ondska och allt kaos. I Honom har jag allt jag behöver. Han är som en trygg och erfaren skeppare, som tar min lilla båt och för den säkert till himlens hamn. Ondskans vågor kan vara mycket större än vi människor, men vår Frälsare är mycket större än ondskan.

När livets kaos väller över oss ska vi vända oss till vår Herre och Gud. Vi ska ropa då som kung David ropade till Herren: *"Till dig, Herre, ropar jag. Min klippa, var inte stum mot mig!"* (Ps 28:1) Davids ropande är inte ett uttryck för hans otro och tvivel, tvärtom! Han vänder ju sig till Den som har lovat att hjälpa. Vi får också hålla fast vid de löften som Gud har gett oss. Han har skänkt oss sin nåd i det heliga dopet, Han talar till oss i sitt ord, Han lyssnar när vi ber till honom, och Han har lovat att Han är med oss alla dagar intill tidens slut. Vi vänder oss till Gud med allt vi har, och litat på att Han strider för oss här på jorden. Oberoende av hur livet ser ut den här världen, så har vi alltid tryggheten och trösten i kaosmakternas överman, Jesus Kristus!

Richard Eklund, pastor

Finska Lutherstiftelsens informationstidning

Chefredaktör: Joel Kerosuo

Redaktion: Otto Granlund, Ida Heikkilä, Boris Sandberg

Kontakt: 050 5225 855

asko.iso-kungas@lhpke.fi

Ombrytning: Asko Iso-Kungas

Pärmbild: Antti Koponen

Tryck: Grano, Vasa

ISSN 1457-9901

Nordea IBAN: FI59 1023 3000 2354 52

